

REVISIONSNÄMNDENS UTVÄRDERINGSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2020

Revisionsnämnden har enligt kommunallagen § 121 till uppgift att årligen avge en utvärderingsberättelse om huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som samkommunsstämman satt upp har uppnåtts. Revisionsnämnden ska även utvärdera huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt.

Till Optima samkommuns revisionsnämnd hör fem ordinarie medlemmar, som var och en har en personlig ersättare. Samkommunsstämman har valt en revisionsnämnd för mandatperioden 2017–2020, vars sammansättning är följande:

Ordinarie medlemmar

Bengt Ekman, ordförande

Bengt Kronqvist, vice ordförande

Anna Kengo

Hanna Edström

Roger Pettersson

Personlig ersättare

Agneta Ström-Hakala

Mika Wikman

Kari Harju

Hannele Zitting

Marianne Rahja

1 Revisionsnämndens verksamhet

Revisionsnämndens utvärderingsarbete sker utgående från en utvärderingsplan för hela mandatperioden. De årliga tyngdpunktsområdena för utvärderingen har definierats i planen. Ett arbetsprogram görs årligen upp för utvärderingen av det aktuella budgetåret.

Revisionsnämnden utvärderar hur de i budgeten fastställda målen för verksamheten och ekonomin har uppnåtts utgående från samkommunens bokslut. Under budgetåret utvärderar revisionsnämnden samkommunens verksamhet genom att ta del av organens protokoll, diskutera med förtroendevalda, tjänsteinnehavare och personal, besöka ett urval av samkommunens verksamhetsenheter och genom att ta del av olika utredningar.

Revisionsnämnden har hållit fem (5) möten gällande verksamhetsåret 2020, hört ansvariga tjänsteinnehavare och bekantat sig med olika ansvarsområden enligt arbetsprogrammet. Ekonomichef Lena Sandberg har fungerat som nämndens sekreterare. OFGR, GR Helge Vuoti har biträtt vid utvärderingen av verksamheten.

Revisionsnämnden har under året behandlat de förtroendevaldas och de ledande tjänstemännens redogörelser för bindningar i enlighet med kommunallagen § 84.

2 Utvärdering av samkommunens ekonomi och budgetutfall

Driftsbudgetens bindningsnivå till samkommunstämmans är verksamhetsbidraget, dvs. netto. Detta innebär att verksamhetsbidraget för ansvarsområdena inte får underskrida det budgeterade utan samkommunstämmans godkännande. Samkommunens enda redovisningsskyldiga tjänsteinnehavare är direktör Max Gripenberg och redovisningsskyldigt organ är samkommunstyrelsen. Bokslutet uppvisar följande utfall för driftsdelen:

Resultaträkningens förverkligade externa poster

(1 000 euro)	BS 2020	BU 2020	BS 2019
Verksamhetsintäkter (inklusive förändring av lager)	17 052	16 508	16 684
Verksamhetsutgifter	-15 148	-15 246	-15 333
Verksamhetsbidrag	1 904	1 262	630

Förverkligandet av driftsbudgeten lyckades väl under året. De externa driftskostnaderna förverkligades till 99 procent av budgeten medan de externa verksamhetsintäkterna förverkligades till 102 procent av budgeten. I eurobelopp underskreds de externa driftskostnaderna det som budgeterats med cirka 98.000 euro medan budgeten för verksamhetens intäkter förverkligades 444.000 euro bättre än budgeterat. Verksamhetsbidraget blev således cirka 642.000 euro bättre än budgeterat. Förklaringen till det gynnsamma utfallet på intäktssidan är att samkommunen erhållit extra finansiering från staten som enligt bokföringspraxis måste bokföras på den räkenskapsperiod då man fick pengarna. En stor del av dessa kommer dock att användas under 2021 så vinsten 2020 motsvarar inte det faktiska ekonomiska läget. Samkommunen hade även lägre kostnader p.g.a. minskade rese- och möteskostnader vilket ytterligare förbättrar nettoresultatet.

Budgetutfallet per ansvarsområde uppfylldes gentemot samkommunens fastställda mål.

Resultaträkningens förverkligande per ansvarsområde Budgetavvikelse netto

Utbildningsenheten	+ 482.000 euro
Samkommunens förvaltning	+ 150.000 euro

Samkommunen uppvisar efter finansiella poster, avskrivningar samt bokslutsdispositioner ett överskott om 848.000 euro för år 2020 jämfört med ett budgeterat överskott på 161.000 euro efter godkända budgetändringar. Samkommunens ackumulerade överskott jämte avskrivningsdifferens uppgick vid årsskiftet till 8,2 miljoner euro.

Anslagen i investeringsdelen står till respektive ansvarsområdes förfogande för de ändamål och till de belopp som samkommunsstämman godkänt. På ansvarsområdesnivån är bindningsnivån netto. Nettoinvesteringskostnaderna uppgick till 3,85 miljoner euro och underskred budgeten med 120.000 euro. Lånestocken steg med cirka 1,2 miljoner euro och uppgick i bokslutet till 3,9 miljoner euro. Både investerings- och finansieringsdelarna förverkligades inom fastställda budgetramar.

3 Utvärdering av målsättningarna för verksamheten

3.1 Utbildningsenheten

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för verksamheten vid utbildningsenheten har uppnåtts trots att verksamheten i högsta grad präglades av coronapandemin. Antalet studerandeår blev 1.252 vilket ligger över målsättningen. Beslut om de totala målinriktade studerandeåren för vilka basfinansiering erhålls för år 2020 var 1.202. Förutom basfinansiering är finansieringen uppbyggd av en prestationsdel och en genomslagsfinansieringsdel.

De övergripande målsättningarna uppnåddes inte till alla delar. Det finns därtill ett antal målsättningar där det inte varit möjligt att mäta utfallet. Avvikelser från fastställda mål finns i följande målsättningar:

- Andelen studerande som avlagt examen eller examensdel 1.1-31.12.2019 och har sysselsättning eller studier på tredje stadiet är minst 90 % den 31.12.2020.
 - o **83,3%** förverkligades.
- 28 % av de förverkligade studerandeåren presteras via läroavtal under perioden 1.1-31.12.2020.
 - o **26,9 %** förverkligades. Denna målsättning verkar dock gå i rätt riktning med hänvisning till att förverkligat 31.12.2019 var under 20 % och målsättningen för år 2025 är 35 %.
- 20 % av de förverkligade studerandeåren presteras av nyfinländare under perioden 1.1-31.12.2020.

- utfallet blev 15 %.

Trots att alla målsättningar inte uppnåddes så bedömer revisionsnämnden att de målsättningar som utbildningsenheten satt upp är seriösa och motiverade till sin höjda anspråksnivå.

3.2 Samkommunens förvaltning

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för verksamheten vid Centralförvaltning och servicetjänster till väsentliga delar har uppnåtts. Den ekonomiska målsättningen uppnåddes i och med att verksamhetsbidraget blev 150.000 euro mindre än budgeterat. Centralförvaltningen har en övervakningsfunktion för hela samkommunen och samkommunkoncernen, enligt verksamhetsberättelsen har inga väsentliga brister noterats under året.

Revisionsnämnden efterlyser klara och mätbara målsättningar för ansvarsområdet förvaltning, speciellt beträffande fastigheterna eftersom fastighetsmassan är stor. Vi bör enligt vår mening kontinuerligt se över fastigheterna samt om möjligt avyttra sådant som inte används för kärnverksamheten för att hålla driftskostnaderna så låga som möjligt.

3.3 Samkommunens koncern

Optima har upprättat ett koncernbokslut där det 100 % ägda dotterbolaget OptimaPlus Ab har konsoliderats med samkommunens bokslut. OptimaPlus Ab gjorde ett negativt resultat 2020 p.g.a. coronapandemin och för att verksamheten inte kunde förverkligas enligt planerna. Koncernresultaträkningen uppvisar ett överskott på 763.000 euro då bolagets förlust beaktats. Enligt verksamhetsberättelsen har målsättningarna som stämman satt på bolaget uppnåtts till väsentliga delar. Bindande ekonomiska målsättningar har inte upprättats för dotterbolaget och ingen förväntad avkastning till ägaren finns upptagen bland målsättningarna, vilket tidigare påpekats.

4 Personalen

Personalen är samkommunens största egna tillgång och resurs. En skild personalrapport har uppgjorts som bilaga till bokslutet. Personalen utförde totalt 200 årsverken under 2020, vilket är ungefär på samma nivå som under 2019. Sjukfrånvaron är på en låg nivå och personalrapporten ger enligt vår mening ingen orsak till oro, trots att verksamhetsåret varit krävande för personalen.

5 Revisionsnämndens utlåtande

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för verksamheten och ekonomin för år 2020 till väsentliga delar har uppnåtts.

Revisionsnämnden riktar ett stort tack till förtroendevalda, tjänsteinnehavare och personal för alla utvärderingsdiskussioner som förts under mandatperioden. Vi bedömer att samkommunens verksamhet till helheten sett är ändamålsenligt och resultatrikt ordnad.

Jakobstad den 10 maj 2021

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Bengt Ekman'.

Bengt Ekman
ordförande

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Bengt Kronqvist'.

Bengt Kronqvist
vice ordförande

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Hanna Edström'.

Hanna Edström
medlem

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Anna Kengo'.

Anna Kengo
medlem

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Roger Pettersson'.

Roger Pettersson
medlem